

ἐν αὐτοῖς κατάθεσιν γενέσθαι λειψάνων μετὰ καὶ τῆς συνήθους εὐχῆς· ἐνῶ ἔκτοτε οὐδεμία ὑπῆρχε βεβαιότης περὶ τῆς τῶν λειψάνων τούτων γνησιότητος. Ἄλλ' ἡ σύνοδος, ἀφοῦ διέστειλεν ἐπιμελῶς τὴν τιμητικὴν προσκύνησιν ἀπὸ τὴν λατρείαν καὶ ρητῶς ἀπηγόρευσε τὴν λατρείαν τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων, ἐνόμισεν ὅτι προέλαβεν οὕτω πάντα παρεξηγήσεως κίνδυνον καὶ ἐστοχάσθη ἤδη συνετὸν νὰ διατηρηθῇ ἀρχαῖα τινα τῆς ἐκκλησίας ἔθθη, τῶν ὁποίων ἡ κατάργησις, καθ' ὃ προσβάλλουσα προαιωνίους ἔξεις τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς πολλὴν τῶν πνευμάτων ταραχὴν. Σημειωτέον προσέειπε ὅτι καὶ ἐν τῷ ὄρω ὁμιλοῦσα περὶ ἀσπασμοῦ καὶ προσκυνήσεως καὶ θυμιαμάτων καὶ φώτων προσαγωγῆς καὶ ἐν τῷ ζ' κανόνι ἐν ᾧ λόγος γίνεται περὶ τῆς καταθέσεως τῶν ἁγίων λειψάνων ἡ σύνοδος χαρακτηρίζει ἐπανειλημμένως ταῦτα πάντα ὡς ἔθθη ἀπλά.

Ἡ σύνοδος συνεπλήρωσε τὸ ἔργον αὐτῆς ἐντὸς ἑπτὰ συνεδριάσεων ἢ μᾶλλον ἐντὸς τῶν τριῶν τελευταίων, διότι αἱ πρῶται τέσσαρες, ὡς εἶδομεν, κατηναλώθησαν εἰς ζητήματα προεισαγωγικά. Ἡ δὲ ὀγδόη καὶ τελευταία συνεδρίασις, ἣτις ἐγένετο κατὰ μῆνα Νοέμβριον, συνεκροτήθη οὐχὶ πλεον ἐν Νικαίᾳ ἀλλ' ἐν Κωνσταντινουπόλει, διότι ἡ Εἰρήνη ἠθέλησε νὰ περιποιήσῃ ὅσον ἐνδέχεται πλειοτέραν λαμπρότητα καὶ ἐπισημότητα εἰς τὰς πράξεις τῆς συνόδου ταύτης, κυροῦσα αὐτὰς καὶ ἀνακηρύττουσα ἐντὸς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. Διετάχθησαν δὲ τὰ πάντα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ συμβῇ διατάραξις τις τῆς συνεδριάσεως, ἀνάλογος τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος γενομένης. Ὁ Σταυράκιος εἶχε συμπληρώσει τὴν στρατολογίαν καὶ τὸν ὄργανισμὸν τοῦ νέου στρατοῦ, τοῦ ὁποίου πολυάριθμα τάγματα ἐστάθμευον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὁ ὄχλος ἦτο ὑπὲρ τῆς συνόδου, αἱ δὲ ἀνώτεραι τάξεις δὲν ἠδύναντο ν' ἀντιπράξωσιν εἰς τὴν ὑπέροχον ἐκείνην δύναμιν τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ προκειμένου περὶ μιᾶς μόνης συνεδριάσεως οὐδὲ καιρὸν εἶχον νὰ παρασκευάσωσι σπουδαίαν ἀντίπραξιν. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ταράσιος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐπίσκοποι μετέβησαν ἐν ἀρχῇ Νοεμβρίου εἰς Κωνσταντινούπολιν, κατὰ ρητὴν τῆς βασιλίσσης πρόσκλησιν καὶ συνῆλθον εἰς Μαγναύραν, ὅπου παρέστη σύμπασα ἡ πόλις καὶ πάντα τὰ στρατιωτικὰ τάγματα. Ὁμιλήσαντες πρὸ πάντων τοῦ πατριάρχου, οἱ συνοδικοὶ ἀνεβόησαν θριαμβικῶς «νεοῦ Κωνσταντίνου καὶ νέας Ἐλένης αἰωνία ἡ μνήμη!» καὶ τότε ἀνεγνώσθησαν οἱ κανόνες τῆς συνόδου, 22 τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἀνεθεματίσθησαν οἱ ἑτεροδοξοῦντες. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ πατριάρχης καθυπέβαλεν ἀντίγραφον τῶν κανόνων, τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν ὁ τε βασιλεὺς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἔπειτα πάλιν ἀπέδωκαν εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τοῦ Σταυρακίου. Νεαὶ ἐπευφημίαι ἐπεσφράγισαν τὴν συνεδρίαν ταύτην. Ἡ Εἰρήνη μεγαλαυχοῦσα ἐπὶ τῷ κατορθώματι ἐπεδαψίλευσε πολυτελεῖ εἰς τοὺς ἐπισκόπους δῶρα, ὃ δὲ Ταράσιος ἔσπευσε ν' ἀναγγεῖλαι τὰ γενόμενα εἰς τὸν πάπαν. Τότε πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ Εἰρήνη διέταξε νὰ σχεδιασθῇ αὐθις διὰ ψηφιδίων ἐπὶ τῆς πύλης τῆς Χαλκῆς ἢ τοῦ Σωτήρος εἰκόν, ἣτις ἄλλοτε ἀποτελοῦσα χαλκὴν στήλην εἶχε καθαιρεθῆ ἐπὶ Λέοντος Γ' (Βιβ. Γ' Κεφ. Β' τοῦ παρόντος τόμου). Ἡ τῆς εἰκόνος ταύτης ἀνέγερσις ἐγένετο μετὰ παρατάξεως ἰκανῆς καί, ἵνα διαιωνισθῇ ἡ μνήμη τοῦ γεγονότος, ἐπεγράφη ἐπὶ τῆς πύλης· ἦν καθεῖλε πάλαι Λέων ὁ δεσπότης, ἐνταῦθα ἀνεστήλωσεν Εἰρήνη.

Ἄλλ' ἡ ἀγαλλίασις αὕτη δὲν διήρκεσε πολὺ. Ἰνα ἐπιτύχῃ ἡ διὰ τῆς Ζ' οἰκουμένης συνόδου ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων, εἶχον ἐνωθῆ αἱ δύο ἐκ τῶν τριῶν προαναφερθεῖσων μερίδων, ἡ ἀρκουμένη εἰς μόνην τὴν κατάργησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μεταρρυθμίσεως ἧς προΐστατο ὁ Ταράσιος, καὶ ἡ ἐπιζητούσα τὴν ἀνόρθωσιν τῶν εἰκόνων, ὡς